

KATE ELIZABETH RUSSELLOVÁ

MÁ
TEMNÁ
VANESSA

≡ KNIHA ZLIN

Má temná Vanessa

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

☰ KNIHA ZLIN

Kate Elizabeth Russellová
Má temná Vanessa – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

fleet

KATE ELIZABETH RUSSELLOVÁ

MÁ
TEMNÁ
VANESSA

Přeložila Markéta Musilová

≡ KNIHA ZLIN

Skutečným Dolores Hazelovým a Vanessám Wyeovým,
které prozatím nikdo nevyslechl a jejichž příběhům
nemohl dosud nikdo uvěřit ani je pochopit.

Vyrostla jsem v Maine a chodila jsem tam i do školy – nejprve poslední dva roky druhého stupně na soukromou školu, z níž jsem vzápětí z osobních důvodů odešla, a posléze i na školu střední. Vzhledem ke zjevné podobnosti mezi těmito událostmi a některými fiktivními zápletkami v románu je mi zcela jasné, že mohou mnozí čtenáři, kteří nejsou dostatečně obeznámeni s pravým stavem věcí, dospět k mylnému závěru, že Má temná Vanessa je cosi jako můj tajný deník. Což tedy opravdu není. Tato kniha je román a všechny jeho postavy a události jsou čistě smyšlené.

Každý, kdo sleduje zprávy, určitě v několika posledních letech narazil na příběhy, které se podobají zápletkce mého románu, byť samozřejmě pozměněné mou představivostí. V knize se přirozeně promítly i další vlivy, od poznatků z teorie traumatu, přes témata z pop kultury až po postfeminismus počátku tisíciletí. Velkou roli hraje taktéž mé poněkud problematické čtení Lolity. To vše jsou zcela běžné postupy při tvorbě románu. Z opatrnosti však znovu zdůrazňuji, že se v žádném případě nejedná o záznam skutečných událostí. Kromě širšího kontextu, zmíněného výše, román nemá s mým životem absolutně nic společného a stejně tak kniha nepojednává o žádném z učitelů, které znám.

2017

Chystám se do práce. Příspěvek visí na netu už celých osm hodin. Upravuju si vlasy a mezitím dám obnovit stránku. Obléknu si černý vlněný kostýmek, opět obnovit. Do téhle chvíle má 224 sdílení a 875 lajků. Zasaťtrám pod gauč, abych odtamtud vylovila černé baleríny. Obnovit. Na klopu saka si připíchnu zlatou jmenovku, obnovit. Pokaždé když se stránka znovu načte, naskakují nové a nové komentáře.

Jste tak silná.

Jste tak statečná.

Jaká zrudla mohla něco takového udělat dítěti?

Kouknu se na poslední textovku, kterou jsem poslala Straneovi před čtyřmi hodinami. *Takže jsi v pořádku, nebo...?* Nedostala jsem na ni odpověď, ani ji nečetl. Napíšu proto další: *Kdyby sis potřeboval promluvit, jsem tady.* Pak se nad tím ale zamyslím, vymažu ji a místo toho pošlu jen zprávu beze slov plnou otazníků. Ještě chvíli počkám, pak se mu pokusím dovolat, ale když to spadne do hlasové schránky, zavěsím. Strčím telefon do kapsy, vyjdu z bytu a zabouchnu za sebou dveře. Zase není třeba se až tak moc

snažit. To on způsobil všechn tenhle zmatek. Je to jeho problém, ne můj.

Má práce spočívá v tom, že sedím u stolku v rohu hotelové haly a radím hostům s tím, kam se mají vydat nebo kde se najít. Sezona pomalu končí, projíždí tudy už jen poslední hrstky turistů, kteří chtějí vidět červené listí javorů dřív, než se Maine zmocní zima. Nasadím strojený, neupřímný úsměv a udělám rezervaci párečku, který u nás slaví první výročí, a zařídím, aby na ně po návratu do pokoje čekala lahev šampaňského. Je to sice nad rámec mých povinností, ale takové gesto rozhodně přinese slušné spopitné. Taký jedné rodince zavolám taxík, aby je odvezl na letiště. Chlápek, který u nás v hotelu bydlí služebně každé liché pondělí, mi přinese tři špinavé košile a zeptá se, jestli bych je mohla nechat přes noc vyčistit.

„Postarám se o to,“ řeknu.

Muž se usměje a zamrká na mě: „Jste nejlepší, Vanesso.“

Když mám pauzu, zalezu si do prázdné kanceláře vzadu, a zatímco žvýkám den starý sendvič, který zbyl z nějaké akce, projíždím telefon. Z kontrolování příspěvků na Facebooku se doslova stala závislost. Nedokážu zabránit prstům v pohybu ani očím, aby projížděly displej a sledovaly neustále narůstající počet lajků a sdílení. Už tam jsou desítky komentářů typu *jste statečná, řekněte pravdu, já vám věřím*. Zatímco je čtu, rozblikají se tři malé tečky – někdo zrovna píše další komentář, který se pak na síti, jako nějakým kouzlem, najednou objeví. Další příspěvek o síle a podpoře, po němž prudce odstrčím telefon na druhou stranu stolu a zbytek okoralého sendviče vyhodím do koše.

Užuž se chystám vrátit do haly, když mi telefon zničehonic začne vibrovat. *Příchozí hovor – Jacob Strane*. Namísto toho, abych se ohlásila, se rozesměju – úlevou, že je naživu a že mi volá. „Jsi v pořádku?“

Na okamžik se rozhostí mrtvolné ticho. Ztuhnu a zadívám se oknem ven na Monument Square, na podzimní trh

a stánky s jídlem. Je začátek října, podzim je v plném proudu a všechno je jako ze žurnálu. Dýně a tykve, džbány s jablečným ciderem. Po náměstí kráčí nějaká žena ve flanelce a farmářkách, usmívá se a v šátku na prsou nese dítě.

„Strane?“

Zhluboka si povzdechne. „Asi jsi to už viděla.“

„Jo,“ přiznám, „viděla.“

Na nic se ho neptám, ale i tak začne sám od sebe mluvit. Že kvůli tomu příspěvku na Facebooku zahájila škola vyšetřování a on že se připravuje na nejhorší. Předpokládá, že bude muset dát výpověď. Prý pochybuje, že se mu podaří doklepat školní rok, dost možná nevydrží ani do Vánoc. Jen s obtížemi zvládám vnímat obsah jeho slov, jsem v šoku, když slyším, jak je silný. Už je to pár měsíců, co jsme spolu mluvili naposledy. Tehdy jsem, poté co otec zemřel na infarkt, zpanikařila a pověděla Straneovi, že už takhle dál nemůžu – pořád dokola tentýž záchvat morálky, který mě přepadá celé ty podělané roky – po všech pracích, o které jsem přišla, rozchodech a zhrouceních, jako by snad to, že budu sekat latinu, mohlo nějak zpětně napravit všechno, co jsem kdy zpackala.

„Ale vždyť se to vyšetřovalo, ještě když jsi ji učil?“ namítnu.

„Znovu to otevřeli. Budou znovu všechny vyslýchat.“

„Tak jestli tehdy rozhodli, žeš nic špatného neudělal, proč by teď najednou měnili názor?“

„Vidělas někdy poslední dobou zprávy?“ zeptá se. „Doba se změnila.“

Mám chuť mu povědět, že to přehání, že je nevinný, takže to bude v pohodě, ale vím, že má pravdu. Během několika posledních měsíců se daly věci do pohybu a celá řada žen veřejně obvinila muže z obtěžování nebo sexuálně motivovaných útoků. Cílem byly většinou celebrity – hudebníci, politici, filmové hvězdy – a padlo to i na ty méně slavné. Bez ohledu na sociální postavení si všichni obvinění projdou tím

samým. Nejprve všechno popřou. Pak když se ukáže, že humbuk kolem obvinění hned tak neutichne, odejdou s ostudou ze svého místa a posléze zveřejní cosi jako omluvu, která v podstatě nemá daleko k přiznání viny. V poslední fázi se odmlčí a ztratí se ze světa. Je dost bizarní sledovat tuhle hru den za dnem, vidět všechny muže klesat tak lehce ke dnu, jednoho po druhém.

„To bude dobré,“ utěšuju ho, „všechno, co napsala, je přece lež.“

Strane v telefonu nasaje vzduch a vzápětí ho s pískotem vypustí skrz zuby ven. „Já nevím, jestli lže. Záleží na úhlu pohledu.“

„Ale vždyť ses jí skoro ani nedotkl. V tom příspěvku tvrdí, žeš ji napadl.“

„Napadení,“ ušklíbne se, „to může být cokoliv. Stejně jako může být ublížením na těle to, když někoho chytneš za zápěstí nebo do něj vrazíš ramenem. Je to jen takový bezobsažný právnícký termín.“

Koukám se z okna na farmářský trh, na vlnící se dav a hejna racků. Žena u stánku s jídlem otevře plechovou nádobu. Valí se z ní pára a trhovkyně z ní mezitím vytahuje tamales. „Vlastně mi minulý týden napsala.“

Ticho. „Fakt?“

„Chtěla vědět, jestli ji podpořím. Nejspíš si myslela, že to bude důvěryhodnější, když mě do toho taky zatáhne.“

Strane mlčí.

„Neodpověděla jsem. Samozřejmě.“

„Aha,“ řekne, „samozřejmě.“

„Měla jsem za to, že blafuje. Nenapadlo by mě, že by na to měla nervy.“ Předkloním se a opřu se čelem o okno. „To bude dobré. Víš, na čí straně jsem.“

Teprve teď se uvolní a rozesměje se. Úplně živě vidím úlevu na jeho tváři i vějířky vrásek v koutcích očí. „Nic víc už slyšet nepotřebuju!“ zvolá.

Po návratu ke stolku zase otevřu Facebook a naťukám do vyhledávače „Taylor Birchová“. Displej zaplní její profil. Projedu několik veřejně dostupných příspěvků, fotky a osobní údaje a pak se vrátím k příspěvku úplně nahoře o Straneovi. Čísla neustále rostou. Teď už to má 438 sdílení a 1800 lajků plus samozřejmě další komentáře, všechny víceméně na jedno brdo.

Jste naše inspirace.

Obdivuju vaši sílu.

Nebojte se říct pravdu, Taylor.

Když jsem se se Stranem seznámila, bylo mi patnáct a jemu čtyřicet pět, dělilo nás nachlup přesně třicet let. Těmi slovy jsem ten rozdíl tehdy popisovala: „nachlup přesně“. Líbila se mi ta matematická preciznost – byl přesně třikrát starší než já. Dalo se krásně představit, že bych se do něj třikrát vešla: jedno moje já by se obtočilo kolem jeho mozku, další kolem srdce a poslední by se rozpustilo na tekutinu a zaplavilo jeho žíly.

Na Browicku, jak říkal, už k nějakým aférkám mezi učiteli a žačkami párkrát v minulosti došlo, ale on sám s tím žádnou zkušenost neměl, protože přede mnou nic podobného nezažil. Byla jsem první studentka, u níž o tom začal uvažovat. Prý ve mně bylo něco, co ho přimělo to risknout. Něco na mě ho přitahovalo do té míry, že do toho šel.

To, že jsem byla mladá, pro něj nehrálo až takovou roli. Miloval v první řadě mou duši. Prý jsem byla obdařena mimořádnou emoční inteligencí, psala jako Pán Bůh a hlavně se mnou mohl mluvit a svěřovat se mi. Bylo ve mně cosi temně romantického, něco podobného, co měl v sobě i on sám. Než jsem se objevila, nikdo tuto jeho temnější stránku neobjevil.

„To jsem prostě celý já,“ řekl, „když konečně najdu spřízněnou duši, musí jí být patnáct.“

„Když už mluvíš o štěstí,“ kontrovala jsem, „zkus být patnáctiletá holka a mít za spřízněnou duši starýho chlapa.“

Okamžitě se mi zadíval tváře, aby se přesvědčil, že to bylo míněno jako vtip – což samozřejmě bylo. S kluky mého věku jsem nechtěla mít nic společného – ty jejich lupy a akné – jak uměli být krutí, jak u holek řešili jen vzhled a jak nám hodnotili těla na žebříčku od jedné do deseti. Nebyla jsem jim souzená. Milovala jsem Straneovu rozvážnou obezřetnost, jeho pomalé namlouvání. Přirovnával barvu mých vlasů k javorovým listům, zahrnoval mě poezií – Emily, Edna, Sylvia. Naučil mě vnímat sebe samu tak, jak mě viděl on – jako dívku s rudými stuhami vlasů, která jej může pozřít jako vzduch. Miloval mě tak moc, že si někdy, potom co jsem už odešla ze třídy, sedl na mou židli, položil si hlavu na stolek a snažil se nasát, co tam ze mě zbylo. A to vše dávno předtím, než jsme se poprvé políbili. Pokud šlo o mě, byl velice opatrný. Ze všech sil se snažil ovládnout.

Není až tak těžké určit, kdy to celé začalo, rozpomenout se na okamžik, kdy jsem vešla do sluncem zalité třídy a poprvé pocítila, jak se do mě vpil očima. Mnohem obtížnější je říct, kdy to celé skončilo, pokud to tedy vůbec někdy skončilo. Já sama říkám, že ten konec nastal, když mi bylo dvacet dva, kdy mi řekl, že se potřebuje dát trochu do kupy a že nemůže normálně žít, pokud jsem někde poblíž. Ale po celých těch deset let mi stejně pozdě v noci volával, oba jsme přižívovali vzpomínky a jítřili jimi rány, které jsme ani jeden nechtěli nechat zhojit.

Předpokládám, že to budu já, na koho se za nějakých deset, patnáct let obrátí, až se jeho tělo začne postupně rozpadat. Zdá se to jako dost pravděpodobný konec celé téhle love story: všeho nechám a udělám pro něj všecičko jako věrný pes a on bude jen brát a brát.

Když v jedenáct skončím v práci, procházím se vylidněnými ulicemi centra. Každý blok, který urazím, aniž se podívám

na Taylořin příspěvek, považuju za vítězství. Telefon dokonce nezkontroluju ani doma. Pověším pracovní kostýmek na ramínko, uklidím v kuchyni, odličím se, v posteli si zakouřím a pak zhasnu. Sebeovládání.

Jak tak ležím ve tmě a cítím na nohou hladké povlečení, něco ve mně se hne. Hrozně moc potřebuju slyšet, že v žádném případě neudělal to, co tvrdí ta druhá dívka. Potřebuju, aby znovu zopakoval, že ta holka lže, že lhala už před deseti lety a že lže i dnes, že jen podlehla volání všech těch ostatních obětí kolem.

Zvedne to ještě během prvního vyzvánění, jako by čekal, že mu zavolám. „Vanesso!“

„Promiň, je pozdě.“ Zarazím se, nějak nevím, jak se ho zptat na to, co chci vědět. Už je to tak hrozně dlouho, co jsme něco podobného dělali. Těkám očima po tmavém pokoji – rozeznávám obrysy otevřené skříně, stín na stropě vrhaný pouliční lampou. V kuchyni hučí lednice a kape kohoutek. Dluží mi to. Za to, že jsem mlčela, že jsem byla loajální.

„Bude to rychlý,“ ujistím ho, „jen pár minut.“

Ozve se šustění peřin, jak se v posteli posadil a přesunul si telefon od jednoho ucha k druhému. Chvíli si myslím, že snad odmítne. Pak však úplně zjihnu, to když mi zpola šepetem začne líčit, čím jsem pro něj byla: *Vanesso, byla jsi tak mladá a nádherná. Ještě jsi nebyla dospělá, ale měla jsi v sobě tolik života a takový žár, až mě to k smrti děsilo.*

Lehnu si na břicho a strčím si mezi nohy polštář. Poprosím o nějakou vzpomínku, abych se do ní mohla ponořit. Zmlkne a v duchu listuje jednotlivými výjevy. „Jsme v kabinetu za učebnou,“ spustí, „je to uprostřed zimy. Ležíš na gauči a po celém těle máš husí kůži.“

Zavřu oči a rázem se ocitnu u něj v kabinetu. Všude kolem jsou bílé stěny a naleštěná dřevěná podlaha, na stole leží hromady neoznámkovaných prací, u zdi stojí odrbaný gauč a do toho všeho syčí radiátor. Jedno jediné okno, osmiúhelníkové,

se sklem v barvě mořské pěny. Když mi to dělal, dívala jsem se právě na ně a představovala si, že jsem pod vodou – že mé tělo nic neváží a nechává se unášet, bez ohledu na to, kterým směrem je hladina.

„Celou jsem tě líbal a pak přešel dolů. A v tobě to začalo vřít.“ Krátce se zasměje. „Tak jsi tomu říkala. Vřít. Všechny ty termíny, které sis vymyslela. Bylas tak stydlivá, nechtělas o tom mluvit, jen jsi chtěla, abych pokračoval. Vzpomínáš si?“

No, ve skutečnosti si to nepamatuju. Tolik vzpomínek z té doby mám jakoby v mlze nebo v nich něco chybí. Proto potřebuju, aby ta místa zaplnil, i když někdy tu dívku, kterou mi popisuje, vůbec nepoznávám.

„Bylo pro tebe dost obtížné zůstat potichu,“ vypráví, „musela ses kousat do rtů, abys mlčela. Vzpomínám si, že jednou ses kousla do spodního rtu tak moc, až ti z něj začala téct krev, ale stejně jsi nechtěla, abych přestal.“ Zabořím obličej do matrace a drtím polštář, zatímco mi jeho slova zaplavují mozek a odnášejí mě do minulosti. Je mi patnáct, ležím s roztaženými nohama od pasu nahá u něj na gauči, celá se třesu a hořím a on mi klečí mezi kolena a dívá se mi do tváře.

Proboha, Vanesso, tvůj ret, řekne. Krvácíš.

Zavrtím hlavou a zabořím prsty do čalounění. *To nic, pokračuj. Dodělej to.*

„Bylas tak nenasytná,“ poznamená Strane, „to tvoje pevné tělíčko.“

Když se mě zeptá, jestli si pamatuju, jak jsem se tehdy cítila, musím zhluboka vydechnout nosem, protože se v tu chvíli udělám. Ano, ano, ano. Pamatuju. Z těch vzpomínek dodnes žiju – všechny ty věci, které se mnou prováděl, jak se jeho zásluhou celé moje tělo svíjelo a jak jsem chtěla pořád víc a víc.

K Ruby chodím osm měsíců – od chvíle, co umřel táta. Nejdřív to byla terapie na žal, ale postupně se to zvrhlo v hovory

o mámě, o mém ex, jak mě nebaví práce, jak mě všechno štve. Je to trochu rozmařilost, i navzdory jejím smluvním taxám. Padesát babek týdně za to, že vás někdo poslouchá.

Ordinaci má jen několik bloků od hotelu. Je to takový pokoj zalitý měkkým světlem se dvěma křesly, pohovkou a stolkou s papírovými kapesníky. Z oken má výhled na Casco Bay, s hejny racků vznášejícími se nad rybářskými moly, s pomalu plujícími ropnými tankery, s turistickými oboživelnými vozítky, která zakvákají pokaždé, když vjedou do vody a promění se z autobusu na člun. Ruby je starší než já, ale starší spíš jako sestra než jako máma – má špinavě blond vlasy a nosí dost ležérní oblečení. Miluju zvuk jejích dřeváků, to jejich klapání, když jde přes ordinaci, aby otevřela dveře.

„Vanesso!“

Taky zbožňuju, jak vysloví mé jméno, když mě spatří, jako by se jí snad ulevilo, že to není někdo jiný.

Tenhle týden si povídáme o tom, že bych na blížící se svátky jela domů, prvně od doby, co tam není táta. Mám strach z toho, že bude máma v depresi a že nevím, jak s ní o tom mluvit. A tak s Ruby vymýšlíme strategii. Projedeme všechny možné scénáře, i jak bude máma případně reagovat na mou nabídku, jestli nepotřebuje pomoc.

„Pokud budete dostatečně empatická,“ řekne Ruby, „mělo by to být v pohodě. Vy dvě jste si blízké. Zvládnete mluvit i o těžkých tématech.“

Blízké? S mou matkou? Nehádám se s ní, ale není to pravda. Někdy se nestačím divit, s jakou lehkostí umím lidi oblafnout, dokonce aniž opravdu chci.

Vydržím se nepodívat na Facebook až do konce sezení, kdy Ruby vytáhne telefon, aby do něj zapsala termín naší další schůzky. Když vzhledne, všimne si, jak zuřivě jezdím prstem po obrazovce mobilu. Zeptá se, jestli se přihodilo něco zásadního.

„Nechte mě hádat,“ řekne, „odhalili dalšího zvrhlíka.“

Vzhlednu od telefonu – nohy mám jako z olova.

„Nemá to konce, co?“ usměje se smutně, „teď už není cesty zpět.“

A začne mluvit o jednom z nedávných VIP odhalení – režisérovi, který si vystavěl kariéru na filmech o násilí na ženách. Mimo natáčení svých filmů se však zjevně rád předváděl mladým herečkám a také je nutil k orálnímu sexu.

„Kdo by to zrovna do tohohle chlápka řekl?“ podivuje se sarkasticky Ruby. „Ale jeho filmy jako důkaz bohatě stačí. Pod svícnem je vždycky největší tma.“

„To proto, že jim to dovolíme,“ prohlásím, „děláme, že to nevidíme.“

Přikývne. „Máte naprostou pravdu.“

Z podobného hovoru mě úplně mrazí – balancuju na samé hraně propasti.

„Jen nevím, co si myslet o všech těch ženách, které s ním dál a dál pracovaly,“ řeknu, „to si vůbec nevážíly samy sebe?“

„Ty ženy vinit nemůžete,“ odpoví Ruby. Neodporuju, jen jí podám šek.

Doma se zkouřím a pak navzdory rozsvíceným světlům usnu na gauči. V sedm ráno se telefon na tvrdém dřevěném stolku rozvibruje příchozí textovkou. Rozespale se po něm natáhnou. Máma. *Ahoj, zlatíčko, myslím na tebe.*

Cívím na displej a snažím se odhadnout, co všechno tak může vědět. Taylorin příspěvek už visí na Facebooku tři dny, a i když máma není v kontaktu s nikým z Browicku, ten příspěvek se hodně sdílí. Navíc poslední dobou je máma na netu neustále a neúnavně lajkuje, sdílí posty a hádá se s konzervativními trolly. Klidně to mohla vidět.

Zavřu zprávu a otevřu Facebook. 2300 sdílení a 7900 lajků. Taylor také aktualizovala svůj veřejný status. **VĚŘTE ŽENÁM.**

2000

Zabočíme na silnici první třídy, která vede do Browicku. Máma prohlásí: „Fakt bych chtěla, abys tam letos zapadla.“

Dneska se stěhuju na kolej a nastupuju do druhého ročníku internátní střední školy. Během téhle cesty má máma ještě poslední šanci přinutit mě leccos slíbit předtím, než jí zmizím na Browick a ona mě bude moct ovlivňovat už jen prostřednictvím telefonních hovorů nebo v čase prázdnin. Loni se strachovala, že na internátní škole zvlčím, takže jsem jí musela dát svoje slovo, že nebudu pít a nebudu s nikým spát. Letos mě zas donutí slíbit, že se pokusím najít si nějaké nové kamarády, což mi přijde ještě víc ponižující, dost možná i docela kruté. S Jenny jsme se rozkmotřily před pěti měsíci a pořád to ještě bolí. Už jen z toho obratu „noví kamarádi“ se mi zvedá žaludek. Už jen ta samotná představa mi připadá jako zrada.

„Já jen nechci, abys celé dny a noci proseděla u sebe v pokoji,“ řekne, „to je to tam vážně tak hrozné?“

„Kdybych byla doma, taky bych jen vysedávala u sebe v pokoji.“

„Jenže ty nejsi doma. O to snad jde, ne? Vzpomínáš, jak jsi říkala něco o sociálních vazbách, když jsi nás přesvědčovala, abychom tě tam pustili?“

Zanořím se ještě hlouběji do sedadla a přeju si, aby mě spolko a abych přitom nemusela poslouchat, jak proti mně používá moje vlastní argumenty. Před rokem a půl, když za námi do osmé třídy přišel zástupce z Browicku a přehrál nám náborářské video, v němž nám ukázal pěstěný kampus zalitý zlatavými paprsky, a já jsem začala pomalu zpracovávat naše, aby mi dovolili se tam přihlásit, jsem sestavila dvacetipoložkový seznam důvodů „Proč je Browick lepší než státní škola“. Jedním z nich byly i sociální vazby spolu s poměrem absolventů přijatých na vysokou školu a také výběrem univerzitních seminářů, prostě věci, které jsem převzala z letáku. Nakonec je přesvědčily dva argumenty – když jsem získala stipendium, tudíž je to nemělo nic stát, a pak taky to, že zrovna došlo ke střelbě na střední škole Columbine. Celé dny jsme se dívali na CNN, na ty pořád dokola se opakující záběry dětí utíkajících ve snaze zachránit si život. Když jsem prohlásila: „Něco takového by se na Browicku nemohlo stát,“ oba rodiče si vyměnili dlouhý pohled, jako bych právě vyslovila něco, co si už stejně mysleli.

„Celé léto ses plácala v depresi,“ prohlásí máma, „nastal čas to ze sebe setřást a konečně něco udělat se svým životem.“

Zamumlám sice „to není pravda“, ale přesně tak to bylo. Pokud jsem se zrovna neválela před televizí, ležela jsem v houpací síti se sluchátky na uších a poslouchala písničky, které mě zaručeně rozbřečely. Máma říká, že nimrání se v citečkách nikam nevede, že vždycky bude něco, kvůli čemu budu smutná, a že tajemstvím šťastného života je nenechat se ovládnout negací. Jenže ona nechápe, jak uklidňující smutek je, jak se po těch hodinách v houpací síti s Fionou Apple ve sluchátcích cítím víc než jen šťastná.

V autě zavřu oči. „Kéž by jel s náma i táta, to bys se mnou takhle nemluvila.“

„Řekl by ti totéž.“

„To ano, ale byl by milejší.“

Dokonce i přes zavřené oči vnímám vše, co venku za okny míváme. Je to teprve můj druhý rok na Browicku, ale tuhle cestu jsme absolvovali už tucetkrát. Střídají se tam mléčné farmy a zvlněná krajina západního Maine, obchody se smíšeným zbožím s reklamními poutači na zbraně a živé návnady, usedlosti s propadlými střechami a odlupující se barvou, spousta zrezivělých aut na dvorech zarostlých metr vysokou trávou a zlatobýlem. Jakmile však vjedete do Norumbegy, je to učiněná krása. Dokonalé centrum města, pekařství, obchod s knihami, italská restaurace, kadeřnictví a veřejná knihovna a na kopečku pak kampus Browicku se zářícím bílým dřevěným obložením a cihlovými zdmi.

Máma projede vstupní bránou. Velká cedule s nápisem *Browická střední* je na počest prvního dne ozdobená hnědými a bílými balónky. Úzké ulice kampusu přetékaají auty, ledabyle zaparkovanými SUV napěchovanými věcmi, a také rodiči a novými studenty, kteří si prohlížejí školní budovy.

„Jsi chytrá a zajímavá holka,“ řekne, „měla bys mít spoustu kamarádek. Nemusíš trávit všechnen svůj čas jen s jedním člověkem.“

„Jenny a já jsme spolu bydlely, mami.“

„A co jako? Mohlas mít i jiné přátele. Fixovat se jen na jednoho jediného člověka prostě není nejlepší, nic jiného tím říct nechci.“

Jak se blížíme ke školnímu trávníku, cesta před námi se rozděluje do dvou směrů. Máma cvrnkne do levého blinkru, pak do pravého. „Kudy mám jet?“

Vzdychnu a ukážu doleva.

Gould je jen malá kolej, spíš takový domek s osmi pokoji a jedním bytem pro dozor. Minulý rok jsem si v ubytovací loterii vylosovala nízké číslo, takže jsem dostala jednolůžák, což pro studenty druhého ročníku nebývá právě obvyklé. Musíme jít s mámou celkem čtyřikrát, abychom do pokoje

nanosily všechny moje věci – dva kufry oblečení, krabici knih, další polštáře a deky a taky přehoz, který mi ušila ze starých triček, z nichž už jsem vyrostla, a pak i stojací větrák, který zapneme hned, jak ho postavíme doprostřed místnosti.

Zatímco vybalujeme, procházejí kolem otevřených dveří lidé – rodiče, studenti, po chodbě taky tam a zpátky pobíhá čísi malý bratr, a to tak dlouho, až nakonec zakopne, spadne a rozbřečí se. V jednu chvíli máma odejde do koupelny a já uslyším, jak někoho neupřímně úslužným tónem zdraví. Odpoví jí hlas nějaké další matky. Přestanu skládat knihy do police nad stolem a zaposlouchám se. Přimhouřím oči, abych si ten hlas lépe zařadila – Jennyina máma.

Máma se vrátí do pokoje a zavře dveře. „Začíná tam být trochu moc živo,“ poznamená.

Uložím knihy na polici a pak se jí zeptám. „To byla máma Jenny?“

„Hmmm.“

„Jenny jsi taky viděla?“

Máma přikývne, ale nic víc už neřekne. Chvíli vybalujeme mlčky. Když pak povelkáme postel a natahujeme prostěradlo na proužkovanou matraci, podotknu na téma Jenny: „Upřímně, vlastně je mi jí docela líto.“

Líbí se mi, jak to zní, ale samozřejmě to je lež. Včera večer jsem se hodinu mučila před zrcadlem ve svém pokoji a snažila se vidět sebe samu tak, jak by mě mohla vidět i Jenny: zájímalo mě, jestli si všimne toho, že jsem si zesvětlila vlasy citronovou šťávou a že mám v uších nové kruhy.

Dodám ještě: „I kdyby se se mnou chtěla usmířit, já už bych s ní nemarnila čas.“

Máma se sotva znatelně usměje a uhladí mi přehoz na posteli. „Ještě pořád chodí s tím klukem?“ Tím klukem myslí Toma Hudsona, Jennyina přítele a důvod toho, proč jsme se rozkmotřily. Pokrčím rameny, jako že netuším, i když to vím. Samozřejmě že to vím. Celé léto jsem kontrolovala

Jennyin profil na AOL a v jejím statusu pořád stálo „zadaná“. Takže jsou spolu.

Než máma odjede, dá mi ještě čtyři dvacetidolarovky a já jí slíbím, že každou neděli zavolám. „Ne že zapomeneš!“ nařídí mi. „A přijed' na tátovy narozeniny.“ Při objetí mě stiskne takovou silou, že mi málem zláme kosti.

„Nemůžu dýchat.“

„Promiň, promiň.“ Nasadí si brýle, aby zakryla ubrečené oči. Při odchodu na mě ještě ve dveřích pokoje namíří prst: „Měj se ráda. A buď milá.“

Vyženu ji pryč. „Jasně, jasně, jasně.“ Když vyjde ven, sleduju ji, jak kráčí po chodbě a vzápětí zmizí na schodišti. Je pryč. Jak tam tak postávám, zaslechnu dva blížící se hlasy, veselý hlahol matky a dcery. Vklouznu do bezpečí svého pokoje – Jenny se svou mámou. Byl to jen letný pohled, ale dost dlouhý na to, abych si všimla, že má kratší vlasy a na sobě šaty, které jí celý minulý rok visely ve skříni, ale nikdy jsem je na ní neviděla.

Ležím na zádech na posteli, pohledem kloužu po pokoji a naslouchám loučení na chodbě, popotahování i tichému pláči. Vzpomenu si na to, jaké to bylo před rokem, když jsem se nastěhovala do koleje pro první ročník – jak jsme tu první noc zůstaly s Jenny dlouho vzhůru a poslouchaly z jejího kazetáku *The Smiths* a *Bikini Kill*, kapely, o nichž jsem do té doby neslyšela, ale dělala jsem, že je znám, protože jsem se bála, že budu vypadat jako loser, venkovská nána. Bála jsem se, že kdybych tak působila, už by mě pak neměla ráda. Během několika prvních dní na Browicku jsem si zapsala do deníčku: *Úplně nejvíc se mi líbí, že tu jsou lidi jako Jenny. Je tak děsně cool a už jen to, že se kolem ní můžu motat, mi třeba pomůže naučit se být taky taková.* Ten zápis jsem už dávno vytrhla a vyhodila. Stačilo se na něj podívat a tvář mi hořela hanbou.

Dospělým dozorem na Gouldu je slečna Thompsonová, nová učitelka španělštiny, která je čerstvě po škole. Na

prvním setkání koleje nám rozdává barevné fixky a papírové cedulky, abychom si udělaly jmenovky na dveře. Ostatní holky na koleji jsou z vyšších ročníků, já a Jenny jsme jediné druhačky. Při výrobě své jmenovky se Jenny nad stolem hrbí tak moc, že jí hnědé mikádo padá do obličeje. Když se pak rozhlédne po místnosti, přeskočí mě pohledem, jako bych vůbec neexistovala.

„Dřív než se vrátíte do pokojů, pojdte ještě sem a vezměte si tohle,“ pobídne nás učitelka. Přidrží před námi igelitovou tašku. Nejdřív si myslím, že tam má bonbony, ale je plná stříbrných píšťalek.

„Nejspíš je nebudete potřebovat,“ dodá, „ale je dobré je u sebe nosit, pro jistotu.“

„Na co potřebujeme píšťalku?“ podivuje se Jenny.

„Víte, je to kvůli bezpečnosti.“ Slečna Thompsonová nasadí tak široký úsměv, který prozradí, že je nervózní.

„Ale minulý rok jsme je neměly.“

„To kdyby tě chtěl někdo znásilnit,“ vysvětlí jí Deanna Perkinsová. „Zapískáš, abys ho tím zastavila.“ Přiloží píšťalku ke rtům a mocně do ní foukne. Její zvuk se nese po chodbě a je tak suprově pronikavý, že to hned musíme vyzkoušet všechny.

Slečna Thompsonová se snaží ten kravál překřičet. „Fajn, fajn,“ rozesměje se, „asi není špatný nápad vyzkoušet, jestli fungují.“

„Fakt by to někoho zastavilo, kdyby tě chtěl znásilnit?“ diví se Jenny.

„Když tě bude chtít někdo znásilnit, nezastaví ho nic,“ prohlásí Lucy Sullivanová.

„To není úplně pravda,“ namítne slečna Thompsonová. „A tyhle píšťalky nemáte jen kvůli znásilnění. Slouží obecně pro bezpečnost. Kdykoliv se nebudete v kampusu cítit v bezpečí, stačí písknout.“

„Kluci mají taky píšťalky?“ zeptám se.

Lucy a Deanna protočí oči. „Na co by jako kluci potřebovali píšťalky?“ zeptá se Deanna. „Používej mozek.“ Tehdy se Jenny nahlas rozesměje, jako by ty oči Lucy a Deanny obrácené v sloup snad nestačily.

První den vyučování to v kampusu na kopci vře a prkny pobité budovy i parkoviště jsou úplně plné. K snídani si vypiju černý čaj. Sedím na samém konci dlouhého dřevěného stolu, ale mám žaludek až moc na vodě na to, abych zvládla jíst. Očima tékám po jídelně, jejíž strop připomíná katedrálu, sleduju nové tváře a pozoruju i to, jak se změnil ty důvěrně známé. Všimám si všeho a všech. Postřehnu například, že si teď Meghan Athertonová sčesává vlasy doleva, aby schovala šilhavé oko, i že Jeremy Rice krade každé ráno u snídane banán. Ještě předtím, než začal Tom Hudson chodit s Jenny, jsem takhle vyzozorovala přesné pořadí triček kapel, které střídá pod košilí. Skoro to až nahání hrůzu, vědět toho tolik o jiných lidech, když jsem si zároveň jistá, že o mně nikdo nic neví.

Po snídání ještě před prvním vyučovacím blokem se koná shromáždění studentů s proslovem, v podstatě jde o takovou motivační řeč, která nás má povzbudit do dalšího roku. Proudíme do sálu, dřevem obložené auditorium s rudými sametovými závěsy je vyhřáté a do oblouku vyskládané řady židlí úplně hoří ve světle prudkých slunečních paprsků. Zpočátku, když ředitelka Gilesová s prošedivělým mikádem zastrčeným za ušima probírá pro ni typicky roztřeseným hlasem školní řád a pravidla, působí ještě všichni svěže a soustředěně, ale ve chvíli, kdy ředitelka konečně sleze z pódia, je už aula úplně rozpálená a vydýchaná. O pár řad za námi kdosi zaúpí: „Jak dlouho ještě?“ Profesorka Antonová dotyčného zpraží přes rameno pohledem. Anna Shapirová se vedle mě ovívá dlaněmi, jako by v nich měla vějíř. Otevřenými okny dovnitř vane větřík a čechrá spodní lem sametových závěsů.

Tehdy na pódium zamíří profesor Strane, vedoucí katedry angličtiny, učitel, kterého jsem už zahlédla, ale nikdy s ním nemluvila. Má černé vlnité vlasy a černý plnovous, taky brýle, od nichž se odráží světlo, takže mu není vidět do očí. První, čeho si na něm všimnu – čeho si musí všimnout úplně každý – je jeho postava. Není tlustý, spíš obrovitý a mohutný a tak vysoký, že se hrbí, jako by se snad jeho tělo omlouvalo za to, že zabírá tolik místa.

Na pódiu si musí povytáhnout mikrofon tak vysoko, jak jen to jde. V brýlích se mu odráží slunce. Jakmile začne mluvit, sáhnu do batohu a vytáhnou rozvrh. Tomu jako poslední hodina tohoto dne vévodí americká literatura vyučovaná samotným profesorem Stranem.

„Dnes tu před sebou vidím mladé lidi, které čekají veliké věci,“ duní z reprobeden jeho slova, všechna tak precizně vyslovená, že je to málem k nesnesení. Ostré souhlásky, dlouhé samohlásky, uspává to i surově budí zároveň. Jsou to pořád tytéž fráze dokola – *vydejte se vzhůru k výšinám, je fuk, že budete zaostávat, třeba jednoho dne přistanete na Měsíci* – ale je dobrý řečník a umí to podat tak, aby to mělo patřičnou hloubku.

„Tento akademický rok ze sebe vydolujte své nejlepší já,“ pokračuje. „Překonejte se a pomozte nám udělat z Browicku ještě lepší místo. Zanechte tu svou stopu.“ Sáhne do zadní kapsy, vytáhne z ní červený kapesník a otře si jím čelo. Odhalí tak tmavou propocenou skvrnu, která se mu rozlévá v podpaží.

„Učím na Browicku už patnáct let,“ pokračuje, „a za těch patnáct let jsem byl svědkem nejrůznějších smělejších činů zdejších studentů.“

Zavrtím se na židli. S vědomím, že se mi kolena zezadu potí stejně jako loketní jamky, se snažím přijít na to, jaké směle činy může mít na mysli.

Letos na podzim mám francouzštinu a biologii pro pokročilé, univerzitní seminář ze světových dějin, geometrii

(takovou tu pro matematická trdla, profesorka Antonová jí říká geometrie pro tupce), volitelný předmět nazvaný Politika Spojených států a média, kde si pouštíme CNN a mluvíme o blížících se prezidentských volbách. A pak taky americkou literaturu pro pokročilé. První den lítám sem a tam po kampusu, čím dál tím víc obtěžkaná knihami. Nárůst úkolů mezi prvním a druhým ročníkem je zcela markantní. Jak den postupuje a každý učitel nás varuje před těžkostmi, které nás čekají, před všemi zkouškami a úkoly, a to vše v rychlém, někdy přímo zběsilém tempu – protože tohle přece není obyčejná škola a my nejsme obyčejní studenti, a jakožto výjimeční studenti se musíme umět těžkostem postavit, měli bychom jich umět využít ve svůj prospěch – jsem čím dál vyčerpanější. Uprostřed dne už fakt nemůžu, tak se namísto oběda během polední pauzy vrátím zpátky na Gould, stočím se v posteli do klubíčka a brečím. Musím se ptát sama sebe, proč se vůbec snažit, když to bude tak hrozně náročné. Víím, že to je špatný přístup, zvláště hned první den zase řešit, co vůbec pohledávám na Browicku, proč mi vlastně dávali stipendium, jak dospěli k tomu, že jsem dost chytrá na to, abych tu mohla studovat. Je to taková spirála úvah, jíž jsem si už kolikrát prošla a vždy dospěla ke stejnému závěru: něco se mnou není v pořádku, tahle moje vnitřní slabost, která navenek působí jako lenost, tenhle strach z práce. Krom toho se nezdá, že by někdo další na Browicku měl takové problémy jako já. Chodí si z hodiny na hodinu a na všechno znají odpověď, jsou vždycky připravení. Zdá se, že pro ně je to hračka.

Když toho dne na poslední hodinu dorazím do učebny americké literatury, první, čeho si všimnu, je skutečnost, že si profesor Strane mezitím převlékl košili. Stojí v přední části třídy, opírá se o tabuli, ruce má založené na prsou a vypadá ještě mohutněji než předtím na pódiu. V místnosti nás je deset, včetně Jenny a Toma. Jak postupně vcházíme do třídy,

každého z nás počastuje pohledem, jako by nás nějak poměřoval. Když vejde Jenny, jsem už u svého stolku a Tom sedí jen dvě židle ode mě. Jakmile ji uvidí, jeho tvář se rozzáří a hned jí pokyne, aby si sedla na volné místo mezi námi – je úplně mimo – vůbec nechápe, že to absolutně nepřichází v úvahu. Jenny si chytne popruh batohu a zlehounka se usměje.

„Sednu si radši sem,“ řekne. Má tím na mysli opačnou stranu, což znamená ne vedle mě. „Tady je to lepší.“ Pohledem se mi vyhne úplně stejně, jako to udělala při shromáždění na koleji. Svým způsobem je to děsně hloupé, když musí tak usilovně předstírat, že naše přátelství nikdy neexistovalo.

Když zvonění oznámí začátek hodiny, profesor Strane se ani nepohne. Dál se opírá o tabuli. Předtím než začne mluvit, počká, až sami utichneme. „Předpokládám, že vy se mezi sebou znáte,“ spustí, „ale já vás všechny neznám.“

Přesune se ke stolu a namátkou nás vyvolává, ptá se, jak se jmenujeme a odkud jsme. Některých se ptá i na další věci – jestli máme doma nějaké zvíře, kde jsme byli nejdál, kdybychom si mohli vybrat nové jméno, jaké by to bylo. Jenny se zeptá, v kolika letech se prvně zamilovala, až z toho celá zrudne. Tom vedle ní zrudne taky.

Když přijde řada na mě, řeknu: „Jmenuju se Vanessa Wyeová a vlastně nejsem odnikud.“

Profesor Strane se posadí. „Vanessa Wyeová, původem odnikud.“

Nervózně se rozesměju, když slyším, jak hloupě má vlastní slova znějí z úst někoho jiného. „Chtěla jsem tím jen říct, že to místo, odkud pocházím, vlastně není skutečné město. Jmenuje se Okrsek 29.“

„Tady v Maine?“ podiví se. „Tak to přesně vím, kde je. Tím směrem je jezero s krásným jménem, myslím něco s velrybou.“

Překvapeně zamrkám. „Říká se mu Velrybí hřbet. Bydlíme přímo u něj. Jsme tam jediný celoročně obývaný dům.“

Jak tak mluvím, divně mě bodne u srdce. V Browicku pocit stesku zažívám jen málokdy, ale možná to je tím, že jen málokdo tuší, odkud pocházím.

„Jako vážně?“ Profesor Strane se na okamžik zamyslí. „Nepřipadáte si tam někdy osamělá?“

Na okamžik jsem jako omráčená. Ta otázka tne do živého – čistý řez. Já sama bych život hluboko v lesích nikdy ne nazvala *osamělý*, ale když jsem to teď slyšela z úst profesora Stranea, uvědomím si, že má asi pravdu, nejspíš tomu tak bylo vždy. Je mi najednou hrozně stydno, jako bych tu osamělost měla vepsanou do tváře tak zjevně, že učiteli stačí jediný pohled, aby poznal, jak osamělý člověk jsem. Vymáčknu ze sebe jen „někdy asi ano“, ale Strane se už přesunul ke Gregovi Akersovi s otázkou, jaké to bylo přestěhovat se z Chicaga na úpatí západního Maine.

Když se všichni představíme, oznámí nám, že tohle bude letos náš nejtěžší předmět. „Většina studentů mě považuje za nejprísnejšího učitele z celého Browicku,“ oznámí. „Dokonce jsem už i slyšel, že jsem byl prísnejší než jejich učitelé na univerzitě.“ Zabubnuje prsty o stůl a čeká, až na nás tíže jeho slov plně dolehne. Poté přejde k tabuli, vezme kousek křídly a začne psát. Přes rameno ještě prohodí: „Už byste si asi měli zapisovat.“

Vylovíme sešity a on mezitím spustí přednášku o Henrym Wadsworthu Longfellowovi a jeho básni *Píseň o Hiawathovi*, o níž jsem do té doby neslyšela, nejspíš nejsem jediná. Když se však zeptá, jestli ji známe, všichni do jednoho přikývneme. Nikdo nechce být za hlupáka.

Zatímco přednáší, prohlížím si v rychlosti třídu. Je v podstatě stejná jako všechny ostatní na oddělení humanitních věd – dřevěná podlaha, vestavěné knihovny, zelené tabule a stolky – ale tahle působí nějak víc zabydleně a útulně. Na zemi u tabule leží perský koberec, v samém středu s vyšlapanou cestičkou, pak tu je masivní dubový stůl osvětlený

zelenými bankovními lampičkami, na skříňce se zásuvkami stojí kávovar a hrnek s harvardským znakem. Okny dovnitř zavane vůně čerstvě posekané trávy a dolehne zvuk startujícího auta. Profesor Strane píše na tabuli verš z Longfellowa s takovou vehemencí, až přitom rozdrtí křídou. V jednu chvíli přestane psát, otočí se na nás a řekne: „Jestli byste si měli z těchto hodin něco odnést, pak je to poznání, že svět tvoří nekonečně mnoho vzájemně propojených příběhů, z nichž každý je platný a pravdivý.“ Zapišu si to slovo od slova.

Do konce výuky zbývá pět minut, když tu přednáška zničehonic skončí. Strane najednou spustí ruce podél těla a nahrbí se. Odejde od tabule, posadí se ke katedře, promne si obličej a zhluboka si povzdechne. Nakonec vyčerpaným hlasem prohlásí: „První den se vždycky tak vleče.“

Čekáme u svých stolků a nevíme, co dál. Pera nám zamrzla nad sešity.

Sundá si ruce z obličeje. „Do prdele,“ prohlásí, „jsem úplně grogy.“

Jenny se u svého stolku nervózně zasměje. Učitelé někdy ve třídě vtipkují, ale ještě jsem nikoho z nich neslyšela říct cokoli sprostého. Ani mě nikdy nenapadlo, že by k tomu mohlo dojít.

„Vadí vám to sprosté slovo?“ zeptá se. „Nejspíš jsem vás měl nejdřív požádat o svolení.“ Proplete si prsty na rukou – čirý sarkasmus. „Pokud má někdo s mým zemitým slovníkem problém, ať promluví teď, nebo mlčí navždy.“

Nikdo se samozřejmě neozve.

Několik prvních týdnů školního roku uplyne jako voda, jedna hodina střídá druhou, k snídani černý čaj a k obědu sendvič s burákovým máslem, k tomu dlouhé hodiny vysedávání po knihovnách, po večerech filmy ve společenské místnosti Gouldu. Vykoleduju si trest za to, že jsem nebyla na koležní schůzce, ale povede se mi přemluvit slečnu Thompsonovou,

aby mě nechala vyvenčit jí psa místo toho, abych s ní hodinu seděla v kolejní studovně, do čehož se ani jedné z nás nechce. Rána před vyučováním většinou trávím tím, že dodělávám na poslední chvíli úkoly, protože ač se snažím sebevíc, mám v jednom kuse skluz, vždy jsem několik kroků za ostatními. Nejspíš bych s tím měla něco udělat, učitelé tvrdí, že jsem bystrá, ale nesoustředěná a nedostatečně motivovaná, což je ale jen hezčí způsob, jak o někom říct, že je líný.

Uběhlo jen pár dní od nastěhování a můj pokoj už je v příšerném stavu, všude se válí oblečení, papíry a hrnky s nedopitým čajem. Ztratila jsem diář, který mi měl pomáhat vše zvládat, ale něco takového se dalo čekat, protože já ztratím úplně všechno. Minimálně jednou týdně otevřu dveře a na klíce visí klíče, které mi tam dal někdo, kdo je našel v koupelně nebo jídelně. V jednom kuse řeším, kde co mám – učebnice končí zaklíněné mezi postelí a zdí, úkoly nacházím zmuchlané na dně batohu, učitelé se ustavičně pohoršují nad mými pomačkanými pracemi a vyhrožují, že mi začnou strhávat body za úpravu.

„Potřebujete nějaký systém!“ zvolá učitel na historickém semináři, když horečně listuju učebnicí a hledám poznámky, které jsem si udělala předchozího dne. „Máme teprve druhý týden. Jak můžete být takový chaotik?“ To, že dokonce poznámky najdu, jeho komentář nijak nezmírňuje; jsem lajdák a lajdáctví je na Browicku známkou slabosti, vážná charakterová vada.

Zdejší učitelé a jejich svěřenci se jednou měsíčně scházejí, obvykle u příslušného učitele doma, ale naše výchovná poradkyně profesorka Antonová nás k sobě nikdy nebere. „Potřebuju mít stanovené určité hranice,“ řekne, „ne všichni učitelé se mnou v tomto souhlasí, ale to je v pořádku. Pokud si chtějí studenty pustit do všech oblastí svého života, prosím. Ale já ne. Vyrazíme si do restaurace, najíme se, trošku si popovídáme a pak půjdeme všichni domů. Hranice.“

Na první setkání tohoto školního roku nás vezme do italské restaurace v centru. Zatímco se soustředím na dlouhou špagetu namotanou na vidličku, profesorka Antonová lamentuje, že pokud jde o mé současné problémy, nejurgentnější ze všech je moje neorganizovanost. Když jí povím, že na tom zapracuju, snažím se, abych u toho nezněla moc vzpurně. Pokračuje dál, aby se všemi svěřenci kolem stolu probrala jejich hodnocení. Nikdo další s organizovaností problémy nemá. Každopádně mé hodnocení není zdaleka nejhorší. Kyle Guinn neodevzdal dvě práce, což je hodně vážné provinění. Když ho profesorka Antonová seznamuje s jeho výsledky, všichni klopíme zrak ke svým těstovinám s úlevou, že na tom nejsme tak špatně jako on. Na konci večere, když už máme prázdné talíře, pošle kolem stolu dózu s malými, doma upečenými koblihama s třešňovou náplní.

„To jsou *pampušky*,“ vysvětlí, „původem ukrajinské, jako moje maminka.“

Vyjdeme z restaurace a zamíříme zpátky do kampusu, ale profesorka Antonová mě ještě dožene. „Vanesso, zapomněla jsem vám říct, že byste si měla zapsat nějaký volitelný předmět. Možná i dva. Měla byste myslet na přihlášky na vysokou. Teď je to bída.“ Nadhodí různé nápady a já celou dobu přikyvuju. Víím dobře, že bych se měla víc zapojit a už jsem to i zkusila – minulý týden jsem se vypravila do francouzského klubu, ale okamžitě jsem odtamtud zase vypadla, když jsem zjistila, že jeho členové na sobě mají na každé schůzce malé černé baret, což byla hrůza už jen od pohledu.

„A co tvůrčí psaní?“ navrhně. „To by vám sedlo, ty vaše básně a tak.“

Už jsem o tom taky přemýšlela. Kroužek tvůrčího psaní vydává sborník, minulý rok jsem ho přečetla do začátku do konce, porovnála básně v něm otištěné s těmi svými a snažila se být při posuzování jejich kvality objektivní.

Položí mi ruku na rameno. „Promyslete to. Profesor Strane je pro tento rok školní poradce, dobře se v tom vyzná.“

Vzápětí se ohlédne přes rameno, zatleská a rusky něco zavolá na lidi loudající se za námi, což má z nějakého důvodu větší úspěch, než kdyby to pronesla anglicky.

Klub tvůrčího psaní má jen jednoho dalšího člena – Jesseho Ly, třetáka a hlavně kluka, který se na Browicku asi nejvíc blíží definici „gotik“, navíc se o něm říká, že je homosexuál. Když vejdu do třídy, už sedí u stolku, před sebou štos papírů, nohy v kanadách má položené na židli, za uchem strčené pero. Ve chvíli, kdy projdu dveřmi, vzhledne, ale nic neřekne. Pochybuj, že vůbec ví, jak se jmenuju.

Profesor Strane však vyskočí od stolu a vyrazí směrem ke mně. „Jdete na klub?“ zeptá se.

Otevřu pus, ale nevím, co říct. Kdybych byla tušila, že jediný další člen bude Jesse, nejspíš bych nepřišla. Nejradši bych vycouvala ještě teď, ale profesor Strane je tak nadšený, třese mi rukou a rozplývá se: „Právě jste navýšila počet členů o sto procent,“ takže je mi jasné, že už nemůžu změnit názor.

Zavede mě ke stolku a posadí se vedle mě. Vysvětlí mi, že ta hromada papírů jsou příspěvky do sborníku. „Všechno to jsou studentské práce,“ řekne. „Pokuste se pokud možno nehledět na jména. Než vynesete verdikt, každý příspěvek pečlivě pročtete.“ Poradí mi, abych si dělala po straně poznámky, a nakonec každý text ohodnotila od jedné do pěti, jedna jako absolutní ne a pět rozhodně ano.

Jesse, aniž vzhledne, utrousí: „Já tam dělám fajfky, aspoň tak jsme to dělali loni.“ Ukáže na všechny papíry, které již přečetl, na fajfku v pravém horním rohu s plusem nebo fajfku s mínusem. Strane povytáhne obočí, zjevně ho to popudilo, ale Jesse si toho nevšímá, zajímá ho jen báseň, kterou právě čte.

„Zvolte si každý metodu, jakou uznáte za vhodné,“ podotkne Strane. Usměje se na mě a zamrká. Když vstává, poplácá mě přitom po rameni.

Jakmile se Strane posadí zpátky za katedru na druhé straně třídy, vezmu svrchu hromady jeden příspěvek nazvaný „Nejhorší den jejího života,“ od Zoe Greenové. Zoe se mnou chodila loni na algebru a smála se mi, kdykoliv mě Seth McLeodová nazvala Velká zrzka, jako by to bylo to nejvtipnější, co kdy slyšela. Zavrtím hlavou a snažím se na to nemyslet. Právě proto profesor Strane říkal, že se nemáme koukat na jména.

Její příběh je o dívce v nemocniční čekárně, jejíž babička právě umírá. Nudí mě to už na konci prvního odstavce. Jesse si všimne, jak listuju papíry, abych zjistila, jak je to celé ještě dlouhé. Šeptem mi řekne. „Pokud je to blbý, nemusíš to číst celý. Minulý rok jsem byl redaktor sborníku, když byla poradcem ještě Bloomová, a jí to nevadilo.“

Stočím pohled směrem k profesorovi Straneovi hrbícímu se za stolem nad štosem papírů. Pokrčím rameny a řeknu. „Budu číst dál, to je v pohodě.“

Jesse zaostří na papír, který držím. „Zoe Greenová? Není to náhodou ta holka, co loni projela debatní turnaj?“ Je to tak – Zoe, která měla hájit trest smrti, propukla během finálového kola v pláč, když ji její oponent, Jackson Miller, nazval rasistkou a nemorálním člověkem, což by nejspíš až tolik nevadilo, kdyby Jackson nebyl černoch. Poté co oznámili, že vyhrál Jackson, se Zoe nechala slyšet, že jeho argumentace byla založena na osobních invektivách a že je to proti pravidlům soutěže, takže nakonec vyhráli oba, což je pěkná kravina a všichni to věděli.

Jesse se předkloní a vytrhne mi povídku z ruky, naškrábe do pravého rohu fajfku mínus a hodí ji na hromadu zamítnutých. „Voilà,“ zvolá.

Zatímco s Jessem čteme, profesor Strane po zbytek hodiny známkuje za katedrou úkoly. Tu a tam vstane, něco si

okopíruje nebo dojde pro vodu do kávovaru. V jeden okamžik si oloupe pomeranč a celou učebnu prostoupí jeho vůně. Když je hodina u konce a já už chci vstát a odejít, tak se mě Strane zeptá, jestli přijdu i příště.

„Nejsem si jistá,“ přiznám, „zatím zkusím různé kluby.“

Usměje se a počká, až Jesse odejde. „No, po sociální stránce to asi moc terno není.“

„Tak to je mi jedno,“ řeknu, „nejsem zrovna společenský člověk.“

„Pročpak?“

„No,“ rozesměju se, protože nejsem zvyklá, že by někdo bral vážně to, co řeknu. „Nevím. Prostě jen nemám hordu přátel.“

Zamyšleně přikývne. „Chápu, co máte na mysli. Já jsem býval taky rád sám.“

Něco ve mně chce říct, ne, já nejsem ráda sama, ale možná má pravdu. Možná jsem cíleně samotář, jsem radši sama.

„Měla jsem nejlepší kamarádku, Jenny Murphyovou,“ řeknu. „Chodí taky na angličtinu.“ Nějak to ze mě vylétne, aniž to vůbec chci říct. Víc jsem nikdy žádnému učiteli nepověděla, natož muži, ale kvůli tomu, jak se na mě dívá – tak nějak něžně, jak si opírá bradu o ruce – mám prostě potřebu mluvit, předvést se.

„Aha,“ pokývá hlavou, „ta nilská královnička.“ Když se nechápavě zamračím, vysvětlí mi, že tím má na mysli její účes, protože s takovým stříhem vypadá jako Kleopatra. Když to prohlásí, píchne mě u srdce, a je v tom něco horšího než žárlivost.

„No za mě ty vlasy až tak dobře nevypadají,“ podotknu.

Strane se ušklíbne. „Takže jste bývaly přítelkyně. Co se změnilo?“

„Začala chodit s Tonym Hudsonem.“

Na okamžik se zamyslí. „Ten chlapec s licousy. Něco se stalo?“

Přikývnu. Musím myslet na to, jak si nás učitelé v hlavě škatulkují a rozřazují. Zajímalo by mě, co by si vybavil, kdyby

před ním někdo řekl „Vanessa Wyeová“. *Ta holka s rudými vlasy. Ta, co je pořád sama.*

„Takže jste zažila zradu,“ prohlásí a míní tím Jenny.

Nikdy mě nenapadlo o tom takhle uvažovat. Zahřeje mě to u srdce. Trpěla jsem. Neodehnala jsem ji od sebe tím, že jsem to celé moc prožívala, nebo že jsem na ní moc visela. Celé to bylo jinak.

Vstane, dojde k tabuli a začne mazat zápisky, které tam zbyly z vyučování. „Proč jste se rozhodla vyzkoušet můj klub? Nedostatků v hodnocení?“

Přikývnu, přijde mi fér hrát s ním narovinu. „Profesorka Antonová mi poradila, abych to zkusila. Navíc ráda píšu.“

„Co píšete?“

„Hlavně básně. Nejsou bůhvíjak dobré nebo tak něco.“ Strane na mě přes rameno vrhne úsměv, který je jak laskavý, tak blahosklonný. „Tak to bych si od vás něco rád přečetl.“

Můj mozek se nad tou frází „od vás“ zarazí, jako by najednou mé texty někdo bral vážně. „Jistě,“ odpovím, „pokud opravdu chcete.“

„Chci,“ prohlásí, „jinak bych to ani neříkal.“

Cítím, jak rudnu ve tváři. Můj nejhorší zlozvyk, aspoň podle mé matky, je to, že vždycky na všechny komplimenty zareaguju negací. Musím se naučit přijímat pochvaly. Souvisí to se sebevědomím, poučuje mě, tedy hlavně s jeho nedostatkem.

Strane odloží křídou na poličku pod tabulí a přes celou třídu si mě soustředěně měří. Ruce si vrazí do kapes a sjíždí mě pohledem od hlavy až k patě.

„Pěkné šaty,“ proneše, „váš styl se mi líbí.“

Poděkuju. Dobré způsoby mám v sobě tak zakořeněné, že to udělám instinktivně, a zadívám se na šaty. Jsou pletené, sytě zelené, trochu áčkové, ale spíš takové beztvaré, v délce nad kolena. Nic moderního. Nosím je jen proto, že mi jejich barva jde hezky k vlasům. Je podezřelé, když si

muž středního věku všímá dívčího oblečení. Můj táta například stěží rozezná šaty od sukně.

Strane se otočí zpátky k tabuli a začne ji znovu stírat, i když už je vše smazané. Jako by se snad styděl. Mám nutkání mu ještě jednou poděkovat, tentokrát opravdu. *Moc vám děkuji*, zopakovala bych. *To mi ještě nikdo neřekl*. Čekám, až se na mě otočí, ale dál jezdí houbou sem a tam a dělá na zelené ploše špinavé šmouhy.

Když už jsem skoro ve dveřích učebny, Strane prohlásí: „Doufám, že se ve čtvrtek zase uvidíme.“

Ve čtvrtek přijdu, a pak i další úterý a taky další čtvrtek. Posoudit příspěvky do literárního sborníku nám s Jessem trvá mnohem déle, než jsme čekali, hlavně tedy proto, že já jsem hrozně nerozhodná. Ke všemu se několikrát vracím a měním názor. Jesse mi řekne, že se s tím nesmím tak párat, že mám naslouchat instinktu. On sám se rozhoduje rychle a v tom, jak škrtná perem přes stránku, je dost nekompromisní. Jednou ve čtvrtek zmizí profesor Strane v kabinetu za učebnou a vrátí se se štosem starých čísel sborníku, abychom měli představu, jak by měl vypadat, ačkoli Jesse byl redaktor i minulý rok, takže to nejspíš ví. Jak tak sborníkem listuju, všimnu si jeho jména pod několika prozaickými příspěvky.

„Jé, tady jsi ty,“ vydechnu.

Když to spatří, zaúpí. „Proboha, nečti to přede mnou.“

„Proč ne?“ přelétnu první stránku.

„Prostě to nechci.“

Zastrčím sborník do batohu a vzpomenu si na něj až večer, kdy se morduju s úděsným úkolem z geometrie a hledám rozptýlení. Vytáhnu sborník a nalistuju Jesseho povídku. Přečtu ji dvakrát. Je dobrá, vážně dobrá, mnohem lepší než cokoliv, co jsem kdy napsala já. A lepší než všechny ostatní příspěvky ve sborníku. Když mu to povím, jen pokrčí rameny: „Stejně mě už psaní nebere,“ prohlásí.

Další den odpoledne nám profesor Strane vysvětlí, jak pracovat s novým editačním systémem na formátování textů. Sedíme s Jessem vedle sebe u počítače, Strane stojí za námi, dívá se a opravuje nás. Když v jednu chvíli udělám chybu, nakloní se nade mě a navede mi myš. Má tak obrovskou tlapu, že jí úplně zakryje moji ruku. Celé tělo se mi při jeho dotyku rozpálí, až se úplně zpotím – navlas stejně jako první den školy, kdy jsem ho pozorovala při proslovu. Když udělám další chybu, zopakuje to, tentokrát mi ruku i lehounce stiskne, jako by tím chtěl říct „to se naučíš“, ale Jessemu to nedělá, dokonce ani když soubor omylem zavře bez uložení a Strane mu pak musí celý postup znovu vysvětlovat.

Září se chýlí ke konci a celý týden je krásně, svítí sluníčko a je příjemně. S každým ránem jsou listy barevnější a barevnější, až zvlněné kopce, mezi nimiž se Norumbega choulí, hrají všemi možnými odstíny. Kampus teď vypadá úplně stejně jako na letáčku, jímž jsem byla tak posedlá, když jsme vyplňovali žádost na Browick – studenti ve vlněných svetrech, sytě zelené trávníky, bílé dřevěné opláštění zářící ve zlatavém světle. Měla bych si to užívat, ale jsem z toho nádherného počasí spíš celá neklidná a panikařím. Po vyučování nemám stání, povlávám mezi knihovnou, společenskou místností v Gouldu a svým pokojem na koleji a pak se zase vracím do knihovny. Všude pociťuju prnutí, že bych měla být někde jinde.

Jednou odpoledne obkroužím kampus celkem třikrát, protože mi žádné místo nepřijde dost dobré – v knihovně je moc tma, z nepořádku u sebe v pokoji mám tak akorát depku a všude jinde narážím na skupinky studentů, kteří se učí spolu, a já si pak připadám o to osamělejší, pořád jen sama – až se nakonec přiměju zastavit na travnatém svahu za budovou humanitních věd. *Uklidni se, dýchej.*

Opru se o osamoceně stojící javor, na nějž se dívám během hodin angličtiny, a rukou se dotknu rozpálených tváří.

Jsem tak rozrušená, až se z toho všeho potím, a přitom je jen nějakých deset stupňů.

Je to v pořádku, říkám si, prostě tu budeš pracovat a uklidníš se.

Sednu si zády ke stromu a zašátrám v batohu. Ignoruju učebnici geometrie a nahmatám spirálový blok. Třeba mi bude líp, když budu chvíli dělat na básni. Jenže když nalistuju poslední rozpracovanou, několik strof o dívce uvězněné na ostrově, která vábí námořníky na břeh, a přečtu si pár veršů, dojde mi, že jsou špatné – neohrabané, nesouvislé, v podstatě to nedrží pohromadě. A to jsem měla za to, že takhle se mi povedla. Jak jsem na to vůbec přišla? Ty verše jsou naprosto příšerné. Co když jsou takhle hrozné všechny moje básně? Pohroužím se sama do sebe, oči si zakryju rukama a setrvám tak až do chvíle, kdy zaslechnu šustění listů a praskání větviček pod něčími kroky. Vzhlednu – proti slunci se tyčí vysokánská postava.

„Zdravím,“ řekne.

Zastíním si oči – profesor Strane. Když si všimne mé tváře, mých zarudlých očí, výraz jeho tváře se promění. „Jste smutná,“ prohlásí.

Vzhlednu k němu a přikývnu. Nemá smysl mu lhát.

„Mám vás nechat o samotě?“ zeptá se.

Zaváhám, ale pak zavrtím hlavou.

Posadí se na zem, ani ne metr ode mě, a natáhne si dlouhé nohy, až se mu na kalhotách vyboulí kolena. Dál mě pozoruje, sleduje i to, jak si otřu oči.

„Nechtěl jsem být vlezlý. Zahlédl jsem vás támhle z okna a chtěl jsem jen pozdravit.“ Ukáže za sebe na budovu humanitních věd. „Můžu se zeptat, kvůli čemu jste smutná?“

Nadechnu se, snažím se přijít na správná slova, ale po chvíli zavrtím hlavou. „To se těžko vysvětluje.“ Nejde jen o to, že je má báseň špatná nebo že si nedokážu najít místo na učení, aniž se tím úplně nevyčerpám. Je to něco mnohem